

Gemeinsam Äntwert vun der Ministesch fir Gläichstellung an Diversitéit, Yuriko BACKES, dem Minister fir Famill, Solidaritéit, Zesummeliewen an Accueil, Max HAHN, der Ministesch fir Gesondheet a Sozialversécherung, Martine DEPREZ, an der Justizministesch, Elisabeth MARGUE op d'parlamentaresch Fro n°4011 vum 29. Abrëll 2026 vun den honorabelen Deputéierten Claire Delcourt an Mars Di Bartolomeo

Den 20. Juni 2025 huet d'Regierung deen éischten nationalen Aktiounsplang „Geschlechtsbaséiert Gewalt“ (kuerz „PAN GBV“) ugeholl.

Dësen Aktiounsplang baséiert op de véier Piliere vun der Istanbul-Konventioun, definéiert aacht strategesch Moosnamen an ëmfaasst 62 spezifesch Measure, fir den nationalen Dispositif am Kampf géint geschlechtsbaséiert Gewalt, dorënner och d'weiblech Genitalverstümmung (kuerz „FGM“) weider ze stäerken.

Niewent de Moosnamen aus dem PAN GBV déi Stäerkung vum Dispositif ustriewen, ginn et awer och Haut schonn Ulafstellen an Initiative fir Affer vun FGM z'empfanke an z'ënnerstëtzen.

1. Wéi eng konkret Moosname ginn aktuell geholl oder si geplangt, fir d'Präventioun an d'Sensibiliséierung ze verstärken, besonnesch a Kooperatioun mat de concernéierte Communautéiten?

De PAN GBV, ënnert der Koordinatioun vum Ministère fir Gläichstellung an Diversitéit (kuerz „MEGA“), erkennt d'weiblech Genitalverstümmung (kuerz „FGM“) als eng schwéier Form vu geschlechtsspezifischer Gewalt un a proposéiert zwou konkret Measure fir FGM zu Lëtzebuerg ze bekämpfen an z'evaluieren, fir d'Bevëlkerung z'informéieren an ze sensibiliséieren an de betroffenen Communautéiten eng konkret Hëllefstellung ze bidden. Ze ernimme sinn hei:

- d'Prävalenzstudie zu „weiblecher Genitalverstümmung“ (Moosnam 6.5 aus dem PAN GBV), déi den 21. Abrëll 2026 vun Unicef präsentéiert gouf an déi skizzéiert wéi vill Fraen a Meedercher zu Lëtzebuerg vun FGM betraff oder à risque sinn, an
- den Etablissement vun der Associatioun GAMS Lëtzebuerg (Groupe pour l'Abolition des Mutilations Sexuelles – Moosnam 3.6 aus dem PAN GBV), déi sech säit 2025 zu Lëtzebuerg asetzt fir eng verstärkt Sensibiliséierung am Beräich vun der „weiblecher Genitalverstümmung“, eng verbessert Formatioun vu Professionellen an eng cibléiert d'Prise en Charge vu Betraffenen.

Fir d'Operationaliséierung vu GAMS Lëtzebuerg weiderzebréngen an den nationalen Dispositif fir Affer vun FGM auszebauen, huet GAMS e Comité de Pilotage mat Verrieder vu verschidde Ministeren, notamment dem Ministère fir Gläichstellung an Diversitéit, dem Ministère fir Gesondheet a Sozialversécherung, dem Ministère fir Famill, Solidaritéit, Zesummeliewen an Accueil an dem Justizministère an Acteuren aus der Zivilgesellschaft, y inclus Verrieder vun de betroffenen Communautéiten, geschaf. Dëse Comité ënnerstëtzt GAMS am Opbau vun engem op d'Besoinen vun de Victimmen zentréierten Dispositif.

Derniewent huet GAMS verschidden Aarbechtsgruppen agesat fir e spezifesch Dispositif opzebauen en vue vun enger effizienter Opklärung, Informatioun a Formatioun am Beräich vun FGM an enger professioneller Prise en Charge vun den Affer.

Fir d'Associatioun GAMS, déi momentan vun der Fondation André Losch finanziert gëtt, weider ze stäerken an seng Tätigkeet laangfristeg ofzesécheren, ass virgesinn datt de Ministère fir Gläichstellung an Diversitéit an de Ministère fir Gesondheet a Sozialversécherung d'Associatioun, ab 2027 verstärkt ënnerstëtzen. An deem Kontext gouf och eng budgetär Demande fir 2027 agereecht, fir – jee no disponibele budgetäre Mëttelen – ab nächstem Joer eng Konventionéierung vun der Associatioun mat deenen zwee Ministèreen ze erméiglechen.

Um Niveau vum Office national de l'accueil (kuerz "ONA") ginn d'sozio-educativ Agenten zu dëser Thematik forméiert a leeschten eng individuell Sensibiliséierungs- a Preventiounsaarbecht an de Strukturen fir Demandeure vum internationale Schutz (kuerz "DPI").

Zousätzlech dozou gëtt aktuell doru geschafft, Informatiounen a Sensibiliséierungsmoossnamen zum Thema FGM an d'Formatiounen ze integréieren, déi de Primo-Arrivanten am Kader vum Dispositif d'Autonomisation des Primo-Arrivants (kuerz "DAPA") ugebuede ginn.

Derniewent schafft de Ministère fir Gesondheet a Sozialversécherung, notamment mam Planning Familial zesummen, fir Informatiouns-, Sensibiliséierungs- a Begleedungsaktiounen am Zesammenhang mat geschlechtsbasierter Gewalt an der sexueller a reproduktiver Gesondheet ze ënnerstëtzen. Dës Zesummenaarbecht erméiglecht:

- d'Organisatioun vu Sensibiliséierungsaktiounen fir déi concernéiert Bevëlkerungsgruppen an d'Professioneller;
- d'Verbreedung vun Informatiounen iwwer déi medezinesch, psychologesch a juristesche Konsequenzen vun FGM;
- d'Entwécklung vun interkulturellen Usätz, déi den Dialog mat de concernéierte Communautéite fërderen;
- d'Orientatioun vun de betraffene Persounen op ugepasste Strukturen fir eng medezinesch, psychologesch, sozial a juristesche Prise en Charge.

Zousätzlech hunn d'Dokteren an d'Personal vum Planning Familial vu spezialiséierte Formatioune vu GAMS Belgique profitéiert. Dës Formatioune bezwecken, d'Expertis vun de Professionellen ze stäerken – souwuel um kurativen Niveau an an der medezinescher a psychosozialer Prise en charge, wéi och um präventiven Niveau –, andeems si hinnen déi néideg Reflexer vermëttelen, fir Risikosituatiounen z'erkennen, déi betrafte Persounen z'informéieren an d'Prise de Decisioun ze verbessern.

Wichtig ze ernimmen ass awer datt en Affer vun FGM mam "Centre National pour Victimes de Violences" (kuerz "CNVV") och haut schonn eng konkret Ulafstell huet. Den CNVV bitt säit dem

1. Mee 2026 eng Prise en Charge ambulatoire fir Affer vun all Forme vu Gewalt, an dat 24 Stonnen op 24 a 7 Deeg op 7. Fir eng spezifesch medezinesch oder psychosozial Prise en Charge orientéieren d'Ekippen aus dem CNVV en Affer vun FGM no engem ambulanten Accueil bei de Planning Familial oder GAMS Lëtzebuerg.

Eng Orientatioun déi och vum Centre national de référence pour la promotion de la santé affective et sexuelle (kuerz "CESAS") assuréiert gëtt am Kader vun der Präventioun vu geschlechtsbaséierter Gewalt iwwert Diffusioun vun der Broschür « Répertoire des associations, institutions et structures du réseau de la santé affective et sexuelle au Luxembourg ».

2. Wéi eng Initiative ginn et, fir d'Formatioun vu Professionellen an dësem Kontext ze stäerken z.B. am Gesondheits-, Sozial-, Educatiouns- a Justizberäich?

De Gros vun de Formatioune fir Professioneller am soziale Beräich gi momentan nach vu GAMS Belgique a Lëtzebuerg ofgedeckt a wäerte progressiv vu GAMS Lëtzebuerg iwwerholl ginn. Des Formatioune mussen direkt vun de betreffenen Acteuren ugefrot ginn.

An dëser Optik, bitt den ONA reegelméisseg eng obligatoresch Basisformatioun iwwer FGM fir seng sozial-educativ Agenten un. Dës Formatioun, déi vum GAMS Lëtzebuerg organiséiert gëtt, behandelt de Kontext an d'Auswierkunge vun FGM souwéi déi juristesche Aspekter dovun.

D'Formatioun soll den Agenten och déi néideg Instrumenter vermëttelen, fir FGM an hir Konsequenzen ze erkennen, d'Thema op eng professionell Aart unzeschwätzen a concernéiert Persounen un eng passend Betreiwung weiderzeleeden.

Zousätzlech zu dëser Basisformatioun gëtt et eng méi déifgräifend Formatioun, déi virun allem u Professioneller geriicht ass, déi am direkte Kontakt mat DPI'en a Beneficiaire vum internationale Schutz (kuerz "BPI") schaffen. Si hëlleft dobäi, d'Verständnis fir d'Besouneschkeete vum Thema FGM ze verdéiwen an d'Kompetenze vun den Agenten an der Begleitung a Betreiwung vun de concernéierte Persoune weider auszubauen.

Um Niveau vum Ministère fir Gesondheet a Sozialversécherung bestinn derniewent follgend Initiativen:

- D'Leitlinne vum Conseil scientifique du domaine de la santé zu gynekologescher an obstetrikalescher Gewalt déi online zougängelech sinn an dem Gesondheetspersonal zur Verfügung stinn. Si déngen als Referenzkader, fir Gewalt an der Betreuung ze verhënneren, respektvoll Praktiken ze fërderen an de Respekt vun der informéierter Zoustëmmung an der Betreuingsrelatioun ze stäerken.
- All Joer gëtt eng Konferenz zu der perinataler Gesondheet organiséiert, zesumme mam Luxembourg Institute of Health an der Gesondheetsdirektioun, an a Kooperatioun mat de Spideeler a mat nationale wéi och internationalen Experten. D'Editioun 2023 huet speziell d'Thema obstetrikalesch Gewalt behandelt, an huet domat zur Sensibiliséierung a Formatioun vun de Gesondheetsspezialiste bäigedroen.
- Och an der Grondlagenausbildung vun den Hiewanen ass dëse Sujet integréiert. Den neie Bachelor enthält zousätzlech Moduller zum medezinesche Programm, fir d'Berücksichtigung vun de relationellen, etheschen a psychosozialen Aspekter vun der Versuergung ze stäerken, déi essentiel si fir Gewalt ze verhënneren an d'Rechter vun de Fraen ze respektéieren.
- Zousätzlech ass de CESAS dobäi, en Orientéierungsinstrument auszeschaffen, deem säin Zil et ass, de Parcours vun Affer vu Gewalt ze verbessern. Dëst Instrument baséiert op enger Zesummenaarbecht mat der Plattform "Vivons sans violence", déi eng zwanzeg Acteuren aus der Praxis zesummeféiert an där GAMS Lëtzebuerg och bäitriede ka fir de Sujet FGM ze integréieren.

3. Wéi ginn d'Detektioun an de Schutz vu Persounen a Risikosituationen, besonnesch am Kader vun Asyl- a Migratiounsprozeduren, organiséiert a weiderentwéckelt?

Am Kader vun der Detektioun vu Vulnerabilitéiten an der Betreuung vu Persounen, déi FGM erlieft hunn oder riskéieren, dovu betraff ze ginn, intervenéiert den ONA haaptsächlech zu zwee Zäitpunkten.

Den éischte Moment ass d'Detektioun vu spezielle Besoinen a Vulnerabilitéiten, déi den ONA direkt nom Depot vun enger Demande de protection internationale zu Lëtzebuerg duerchféiert. Hei féiere speziell forméiert Gesondheetsprofessioneller (notamment Sozialaarbechter, Infirmieren a Spezialisten aus de Sciences Humaines) vum ONA zwee Gespréicher mat all neiem Arrivant: en éischt Gespréich kuerz no der Arrivée an en zweet Gespréich 14 Deeg méi spéit.

Tëscht dësen zwou Entrevuen assuréiert och de sozio-educativen Encadrement an de Strukturen eng kontinuierlech Detektioun a Betreierung vu méigleche Besoinen a Vulnerabilitéiten.

D'Zil vun dëser Detektioun ass et, spezifesch Besoinen a Vulnerabilitéiten esou fréi wéi méiglech ze erkennen, fir se am Kader vum Accueil an dem Relogement kënnen ze berücksichtegen. Dofir gëtt e speziell ausgeschaffte Questionnaire benotzt. D'Thematik vun der FGM gehéiert zu de Sujeten, déi an dëse Gespréicher ugeschwat ginn. Wann eng Persoun e Besoin am Zesummenhang mat FGM ausdréckt, gëtt séier eng passend Betreierung organiséiert, a Kollaboratioun mam sozialen Encadrement vun der Struktur an externe spezialiséierte Servicer.

Den zweete wichtege Moment bei der Detektioun an der Betreierung vu Persounen, déi FGM erlieft hunn oder riskéieren dovun betraff ze ginn, ass d'sozio-educativ Begleedung, déi vum ONA während dem ganzen Accueil ugebuede gëtt. Sou si systematesch Professioneller, déi zur Thematik FGM forméiert sinn, an de Strukturen präsent a kënnen, wann néideg, mat spezialiséierte Servicer wéi dem GAMS Lëtzebuerg, dem Planning Familial oder spezialiséierte Gesondheetsprofessioneller zesummeschaffen.

De Service Santé des Migrants vun der Gesondheetsdirektioun assuréiert déi gesondheetlech Kontroll bei der Arrivée zu Lëtzebuerg vun DPI'en am Aklang mam Artikel 41 vum Gesetz vum 29 August 2008, a mam groussherzogleche Règlement vum 3. Februar 2009, esouwéi d'medezinesch Consultatiounen fir all DPI, déi net bei der Gesondheetskeess affiliéiert sinn. D'Detektioun an d'Preventioun vu weibleche Genitalverstümmelunge gëtt systematesch bei de Consultatiounen de primo-accueil duerchgefouert.

Fir dës Betreierung ze verbessern, huet den zoustännege Service am Dezember 2025 d'Formatioun iwwert d'weiblech Genitalverstümmelung vum GAMS Belgique suivéiert.

4. Ass geplangt, e koordinéierte Parcours de prise en charge fir betraffe Meedercher a Fraen anzeféieren?

D'Zil vu GAMS Lëtzebuerg ass, nieft der Sensibiliséierungs- a Preventiounsarbecht, spezifesch Prozeduren auszeschaffen an ëmzesetzen, déi dem nationale Kontext ugepasst sinn, fir an Zukunft eng professionell, kohärent a koordinéiert Prise en Charge vun Affer zu Lëtzebuerg ze garantéieren. Dëst geschitt an enker Zesummenaarbecht mat all de concernéierten Acteuren (Gesondheetsdéngschter, Accueilstrukturen, spezialiséiert Associatiounen an zoustännege Autoritéiten).

Zu Lëtzebuerg funktionéiert aktuell schonns eng Zesummenaarbecht tëscht dem Migrantegesondheetsdéngscht, dem ONA an de spezialiséierten Acteuren, déi d'Affer jee no Kontext op déi passend Strukturen hinweisen an orientéieren.

An dësem Kontext, huet GAMS Lëtzebuerg en Aarbechtsgrupp organiséiert, an deem den ONA Member ass, mam Zil, konkret Instrumenter z'entwéckelen, fir concernéiert Professioneller iwwer d'Deteksioun an d'Betreiung vun FGM ze sensibiliséieren an ze informéieren.

Lëtzebuerg, den 08. Juni 2026

D'Ministesch fir Gläichstellung an Diversitéit

(s.) Yuriko Backes